

دلیل در مورد امور جزائی در حقوق جزائی فرانسه

و در بعضی از موارد هم تا وقتی که ادعای جعل بر آنها نشده باشد حجت است ولی تعداد موارد فوق الذکر بتدریج محدود میشود (و این قسمت در موضوع صورت مجلس شرح داده خواهد شد) ش. امیر علائی

صورت مجلس در حقوق جزائی فرانسه

شرایط اساسی و شرایطی که از حیث شکل صورت مجلس با ایستی واجد باشد

صورت مجلس ها نمیتوانند برای تعقیب جرم رکن اصلی فرس شوند و اساس قضیه را تشکیل دهند ماده ۱۵۴ قانون اصول محاکمات جزائی که راجع بامور خلافی میباشد چنین بیان میکند «خلافیات یا بوسیله صورت مجلس ها و یا گزارش ها یا بوسیله شهود یا نبودن صورت مجلس ها و گزارش ثابت میشود» از این ماده چنین برمیآید که اگر يك صورت مجلسی کافی برای اثبات امر خلافی است ولی اساس و مدرک لازم برای تعقیب جرم نمیشود صورت مجلس طریقہ مخصوصی است برای اثبات جرم که بکار بردن آن اختیاری است و همانطور که ماده ۱۵۴ تشویح میکند اگر صورت مجلس در بین نباشد و یا اینکه کافی برای اثبات جرم نباشد میتوان شهادت شهود استناد نمود بنابراین در صورت باطل شدن صورت مجلس خلی تعقیب قضیه وارد نمیآورد و حق طرفین دعوی برای استناد به شهادت شهود بجای خود باقی است ماده ۱۶۹ قانون اصول محاکمات جزائی اجرای ماده ۱۵۴ را در مورد امور جنحه نیز سرایت داده است اضافه بر این در مورد قوه اثباتیه صورت مجلس ها خواهیم دید که راجع به جنحه های عمومی کیفیت صورت مجلس ها بامور خلافی فرق دارد زیرا در امور خلافی تا خلاف صورت مجلس ثابت نشود حجت است در صورتیکه در امور جنحه فقط

کلیات

۱- تعریف

صورت مجلس ها اسنادی هستند که بوسیله مقامات و مأمورین صلاحیت دار راجع به وقوع جرائم تنظیم میشود.

۲- مبدا و پیدایش صورت مجلس ها

بایستی پیدایش صورت مجلس ها را از قرن سیزدهم دانست قبل از تاریخ مزبور دلائل شفاهی معمول بود و صورت مجلس ها را مراجع مذهبی معمولی میداشتند در مدت طولانی صورت مجلس های مزبور صورت گزارش شفاهی راداشت و بطوریکه لغت فرانسه آن Procès Verbeux حاکی است و امروزه معنی عکس آن بفر داحسن متبادر است بصورت گزارش شفاهی جلوه میکرده است.

۲- موضوع صورت مجلس ها

۳- صورت مجلس قاعده و اساس تعقیب نیست در جنایات هیچوقت صورت مجلس ارزش دیگری غیر از اینکه بمنزله توضیحاتی فرض میشود ندارد و این معنی از مفاد ماده ۳۴۲ قانون اصول محاکمات جزائی استنباط میشود بنا بر این در این موضوع تردیدی نیست که

بمنزله توضیحات فرض میشود بنا بر این اصولا بغیر از موردی که نص خاصی در موضوع جرم مخصوصی استثناء کرده باشد صورت مجلس ها قاعده و اساس ضروری تعقیب جرم (جنحه و خلاف) نیستند بلکه در بعضی موارد وسیله اثبات است که کافی برای احراز قضیه می باشد و در بعضی موارد برای حصول اطمینان و یقین قاضی بکار میروند اصولا بودن صورت مجلس یا باطل شدن آن و یا کافی نبودن آن مانع برای صدور حکم مجازات نیست .

۴ - نقض بر قاعده کلی - هر قدر که این قاعده توسعه داشته باشد یعنی قاعده آنکه نبودن صورت مجلس به هیچوجه تأثیری در اساس قضیه نخواهد داشت مع هذا استثنای آنی بر این قاعده وارد شده که البته از حیث تعداد زیاد نیست و مربوط به جرائم مالیات غیر مستقیم و عیار طلا و طلای سفید و نقره می باشد بعضی از مصنفین گفته اند که در مورد جرائم مربوط به مقادیر و اوزان اساس اثبات جرم را صورت مجلس تشکیل میدهد و این قضیه منتهی بر اشتباه است .

چه اشخاصی میتوانند صورت مجلس ها را تنظیم نمایند

۱ - قیمت اول - مأمورینی که صلاحیت تنظیم صورت مجلس را دارند .

۵ - ضابطین عدلیه - اولین شرط برای صحت صورت مجلس آنست که بوسیله مأمورینی که قانون به آنها اجازه تدوین صورت مجلس را داده است تنظیم شده باشد اشخاص ذیل صلاحیت تنظیم صورت مجلس را دارند :

- ۱ - مدعی العموم بدایت - قضات تحقیق و تمام مأمورینی که سمت معاونت مدعی العموم را دارا می باشند یعنی اعضاء صالح مأمورین امنیه بخشدار ها و معاونین آنها کسیر های پلیس (قانون اصول محاکمات جزائی ماده ۴۸ و ۴۹ و ۵۰)

۲ - مأمورین حفظ مزارع و جنگلات (قانون اصول محاکمات جزائی ماده ۷۶)

۶ - مأمورین و نمایندگان ادارات مأمور بخدمات عمومی - مأمورینی نیز وجود دارند که وظیفه تنظیم صورت مجلس را مربوط بکار خودشان و در حوزه صلاحیت خودشان دارند ولی اختیار آنها محدود است به حوزه صلاحیت خودشان مأمورین مزبور بقرار ذیل می باشند :

مستخدمین و اعضاء راه آهن - مأمورین و اعضاء راه آهن راجع به جنایات و جنحه ها و خلاف هائی که در حوزه مأموریت آنها واقع میشود اختیارات ضابطین عدلیه را دارند (قانون ۲۷ فوریه ۱۸۵۰ ماده ۳) و همچنین مأمورین انتظامی نیز حق دارند جنایات و جنحه ها و خلاف ها را صورت مجلس نموده و تعقیب کنند و بدین ترتیب نظم سیر راه آهن را حفظ نمایند (قانون ۱۵ ژوئیه ۱۸۴۵ ماده ۲۳)

مأمورین و مستخدمین مالیات های غیر مستقیم - مستخدمین و مأمورین اداره مالیات های غیر مستقیم یعنی بازرس ها و مأمورین وصول در آمد مأمورین سوار و پیاده نیز میتوانند صورت مجلس تنظیم نموده در موارد ذیل مداخله نمایند .

- ۱ - جرائمی که راجع به مالیاتهای غیر مستقیم اتفاق میافتد .
  - ۲ - جرائمی که راجع به عیار طلا، طلای سفید و نقره اتفاق میافتد .
  - ۳ - تقلبات و جرائمی که در موضوع امور انحصاری واقع میشود .
  - ۴ - جرائمی که راجع به خرید و فروش و حمل و نقل شکار در غیر مواقع معینه قانونی اتفاق میافتد (قانون ۳ مه ۱۸۴۴ ماده ۴)
- ش - امیر علائی